

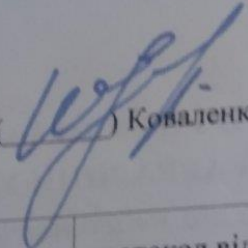
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
ім. проф. І.М.Брюховецького

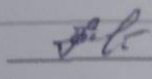
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

***Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування
управлінських рішень з врахуванням ризиків
(обов'язковий)***

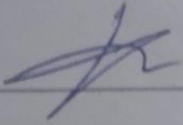
Реалізується в межах освітньої програми **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
за спеціальністю **076 «Підприємництво та торгівля»**
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

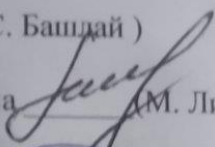
Суми – 2024

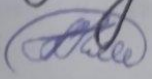
Розробник: () Коваленко М.П. ст. викладач кафедри

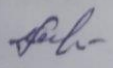
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від 10 червня 2024 №16
Завідувач кафедри	 С. Терещенко

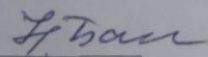
Погоджено:

Гарант освітньої програми (С. Башдай)

Декан факультету, де реалізується освітня програма (М. Лишенко)

Рецензію на робочу програму (додається) надали: О. Ковбаса

 С. Терещенко

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Н. Баранік

Зареєстровано в електронній базі: дата: 31.07. 2024 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування управлінських рішень з врахуванням ризиків			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	076 Підприємництво та торгівля			
5.	Рівень НРК	6			
6.	Семестр та тривалість вивчення	8 семестр, 1-15 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) заочна			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	216
		14	10	—	
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Микола Петрович, Терещенко Світлана Іванівна, професор кафедри економіки та підприємництва (ауд.№405 корпус економічного факультету)			
10.1	Контактна інформація	097- 265-04-42, 099 944 99 05, s.i.terechenko@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування управлінських рішень з врахуванням ризиків» це міждисциплінарна дисципліна, яка поєднує вітчизняний й зарубіжний досвід вартісного обґрунтування господарських рішень, з урахуванням внутрішніх компетенцій та зовнішніх можливостей підприємства. Вона є нормативною в плані підготовки бакалавра з підприємництва та торгівлі. Доцільність вивчення матеріалу цієї дисципліни визначається тим, що розвиток ринку вимагає істотних перетворень у системі підготовки кадрів для роботи в сучасних організаціях. Управління та використання потенціалу підприємства, його розвиток та оцінка потребують теоретичних знань та практичних навичок щодо формування потенціалу підприємства та його структурних складових, а також знань про закономірності, принципи і особливості формування, розвиток та конкурентоспроможність потенціалу сучасних підприємств як збалансованого інтегрованого утворення, методології й прикладного інструментарію оцінки його ринкової вартості, а також адаптування потенціалу підприємства до змін у зовнішньому середовищі і подолання можливих перешкоджань його розвитку.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою викладання курсу «Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування управлінських рішень з врахуванням ризиків» є поглиблення і розвинення знань щодо технології прийняття господарських рішень, та основ сучасної економічної ризикології, а також набуття практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику з врахуванням потенціалу підприємства.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1.Освітній компонент базується на дисциплінах з циклу бакалаврської підготовки: « Мікроекономіка», « Економіка підприємств», «Менеджмент», «Аналіз господарської діяльності», «Економіко-математичні методи і моделі». 2.Освітній компонент є основою для дисциплін: «Оцінка			

		потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків», «Проектний аналіз бізнес-планування».
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4190

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення дисципліни студент очікувано буде здатен:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК					Як оцінюється ДРН
	ПРН2	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 11	ПРН 12	
ДРН 1. Вміти застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	Х					Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе
ДРН 2. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.		Х				Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН 3. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.			Х			Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе
ДРН 4. Вміти демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.				Х		Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН 5. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.					Х	Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, заочна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	Пз		
Тема 1. Господарські рішення у різних сферах підприємницької діяльності. сутнісна характеристика господарських рішень 1. Господарські рішення та їх види 2.Способи формалізації та реалізації господарських рішень 3. Якість і ефективність господарських рішень 4. Форми прийняття господарських рішень 5. Чинники, які впливають на ефективність господарських рішень 6. Чинники, які впливають на ефективність господарських рішень	2	-	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 2. Особливості прийняття рішень господарської діяльності 1. Процес прийняття господарських рішень 2. Основні моделі та засоби прийняття рішень 3. Складові прийняття та обґрунтування рішень: логіка,інтуїція, досвід 4. Різновиди процесу прийняття рішень 5. Умови прийняття господарських рішень залежно від ступеня визначеності інформації. ранжирування умов прийняття рішень	2	-	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 3. Методичні основи розробки та обґрунтування господарських рішень 1. Методи розробки рішень господарської діяльності. 2. Види методів підготовки та обґрунтування господарських рішень: аналітичні, статистичні та математичні 3. Експертні методи та умови їх застосування 4.Характеристика евристичного програмування. Види евристичних методів	2	-	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 4. Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності 1. Особливості функціонування підприємств за умов невизначеності 2. Сутність та основні причини невизначеності 3. Видова класифікація невизначеності	-	2	18	О (1-3) Д (1-4)

4. Використання ймовірнісного підходу для обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності				
Тема 5. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень 1. Сутність ризику як економічної категорії... 2. Фактори виникнення економічного ризику та його функції 3. Взаємозв'язок ризику і прибутку 4. Класифікації економічних ризиків 5. Обґрунтування господарських рішень в умовах ризику	-	2	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 6. Обґрунтування інвестиційних та фінансових рішень 1. Інвестиційні рішення та критерії ефективності їх прийняття 2. Критерії обґрунтування рішень під час прийняття (вибору) інвестиційного проекту 3. Ризик-аналіз інвестиційного проекту методом сценаріїв 4. Оцінка ефективності грошових потоків, як основний критерій ризиків	2	-	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 7. Оцінювання підприємницьких ризиків 1. Методологія аналізу та оцінки ризику. показники оцінки економічного ризику 2. Метод мозкового штурму 3. Методи експертних оцінок 4. Методи асоціацій та аналогій 5. Метод Делфі	2	-	18	О (1-3) Д (1-4)
Тема 8. Сутність і структура потенціалу підприємства 1. Потенціал підприємства як економічна категорія 2. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства, його характерні риси 3. Структура потенціалу підприємства	2	2	18	О (4) Д (1-4)
Тема 9. Формування потенціалу підприємства 1. Потенціал підприємства як економічна система 2. Загальні підходи щодо формування потенціалу підприємства 3. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства	-	2	18	О (4) Д (1-4)
Тема 10. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства 1. Загальна характеристика методичного інструментарію оцінки вартості потенціалу підприємства 2. Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу підприємства 3. Класифікаційна характеристики інформації, яка приймає участь в оцінці потенціалу підприємства	2	-	18	О (4) Д (1-4)
Тема 11. Виробничий потенціал підприємства, методи його формування та відтворення 1. Складові виробничого потенціалу 2. Інтегральний виробничий потенціал 3. Методи виміру і оцінки виробничого потенціалу	-	2	18	О (4) Д (1-4)
Тема 12. Оцінка потенціалу розвитку підприємства 1. Концепції та передумови розвитку	-	-	18	О (4) Д (1-4)

підприємства 2. Методичні підходи до визначення потенціалу розвитку				
ВСЬОГО	14	10	216	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Вміти застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, виконання есе
ДРН 2. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН 3. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, виконання есе
ДРН 4. Вміти демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН 5. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, виконання есе

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	50/50%	Протягом семестру
2.	Тестування	20/20%	Протягом семестру
3.	Іспит	30/30%	В кінці семестру

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	0 балів	5-15 балів	16-20 балів	21-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
ІРЗ	0 балів	5-15 балів	16-20 балів	21-30 балів
	Завдання не виконано	Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Іспит	0 балів	5-15 балів	16-20 балів	21-30 балів
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot / Quizizz / Moodle)	По закінченню кожного модуля
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Письмовий зворотний зв'язок на ІРЗ	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		

35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Гончарук О. В., Ігнашкіна Т. Б., Найдовська А. О. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навчальний посібник Частина 2. Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2023. 114с
2. В. Савченко. Ризик – менеджмент. Київ: Лабораторія, 2024. 304с.
3. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. К. : НУХТ, 2021. 344 с
4. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства : Формування та використання. К: Центр учбової літератури., 2019. 248 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Терещенко С.І. , Коваленко М.П. Обґрунтування господарських рішень та господарських ризиків. Методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Суми: СНАУ, 2020 р., стор. 89
2. Терещенко С.І. , Коваленко М.П. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. Методичні вказівки щодо забезпечення самостійної роботи зі студентами спеціальності 073 "Менеджмент" ОС "Бакалавр" для денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2020 р. стор.55.

6.2. Додаткові джерела

1. Tereshchenko, S., Viunenko, O. Analysis of the use of labor resources of the enterprise / The International Scientific Periodical Journal "Modern engineering and innovative technologies", Germany, issue №18, December, 2021. (закордонне видання)
<https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit18-03/meit18-03121>.
2. Viunenko, O., Tereshchenko, S. Trends in the use of data mining technology in agriculture / The International Scientific Periodical Journal "Modern engineering and innovative technologies", Germany, issue №19, February, 2022. (закордонне видання)
<https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit19-01/meit19-01122>.
3. Терещенко С.І., Звоновський Р.А., Скубко В. Формування системи ризикозахищеності за умов ефективного використання потенціалу підприємства. Підприємництво та інновації. №25.2022. с. 82-87 <http://ej-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/547>

6.3. Програмне забезпечення

1. Apache OpenOffice [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.openoffice.org/>.
2. Maple Calculator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.maplesoft.com/products/MapleCalculator/>.
3. Microsoft Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/project/project-management-software>.
4. Openoffice. Projectlibre [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.projectlibre.com/openoffice>.
5. Онлайн-калькулятори з лінійного програмування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://math.semestr.ru/simplex/simplex_manual.php.

6.4. Інформаційні ресурси:

1. <https://rm.coe.int/ukr-risk-assessment-final/16809eefb4>
2. <https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/i>